

Meerjaren projectplan Commissie MKB

Maart 2017

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

1 | Digitalisering biedt kansen

Digitalisering en robotisering zijn niet nieuw, maar de omvang en snelheid nemen in rap tempo toe. ERP-systemen en dashboarding zijn allang niet meer aan grote bedrijven voorbehouden. Kosten- en marktoverwegingen leiden er toe dat ook mkb-ondernemingen steeds meer gebruik maken van integrale systemen, waar op hun beurt hun klanten onderdeel van zijn. Digitalisering zorgt voor een betere kwaliteit van planning, beheer, controle en facturering. Elektronisch factureren is daarbij een wezenlijk onderdeel. Standaardisatie is een belangrijke voorwaarde voor kostenbesparing.

En digitalisering leidt er toe dat er steeds meer informatie beschikbaar komt. Informatie over het bedrijf van de mkb-ondernemer, maar ook informatie over de branche waarin de ondernemer actief is.

Naast voordelen kent digitalisering ook een aantal aandachtspunten. Ondernemers hebben te maken met regelgeving, bijvoorbeeld op het gebied van privacy (datalekken). En cybercrime is een bedreiging waar ondernemers zich tegen moeten wapenen.

Data-analyse helpt de accountant ‘trusted advisor’ te worden

Digitalisering speelt ook een steeds belangrijker rol in de dagelijkse accountantspraktijk. Van het elektronisch deponeren van de jaarrekening tot nieuwe middelen voor de digitale identificatie. Meer en meer bestaan de werkzaamheden van MKB accountants uit werkzaamheden die door de toenemende digitalisering geautomatiseerde standaardproducten worden. Zijn klanten willen hiervoor niet te veel betalen. De mkb-ondernemer verwacht van zijn MKB accountant wel dat deze hem ondersteunt en adviseert/coacht/begeleidt (trusted advisor). Dit biedt kansen om toegevoegde waarde te bieden, omdat veel klanten steeds meer behoefte hebben aan real time informatie, managementrapportages en tussentijdse analyses. Procesoptimalisatie is een belangrijke toegevoegde waarde van de accountant. Hierbij gaat het niet om de hoeveelheid, maar om de snelheid van informatie en het juiste gebruik. De MKB accountant kan deze meerwaarde leveren door zijn financiële expertise. En als trusted advisor kent hij de onderneming door en door.

Digitalisering is niet mogelijk zonder controle en regie. De MKB accountant kan de rol van ketenregisseur oppakken bij de informatie-uitwisseling tussen zijn klant en diens omgeving, omdat bij hem al diverse informatiestromen samenkomen en hij de nodige tools heeft. Met dezelfde gegevens die nodig zijn voor het samenstellen van de jaarrekening kan de accountant toegevoegde waarde leveren. Real time dataverwerking levert actuele managementinformatie op, waarmee de ondernemer kan sturen. Hierbij gesteund door zijn accountant. Zo verandert een bedreiging in een kans en kunnen ondernemers en accountants profiteren van nieuwe technologieën.

De ontwikkelingen op softwaregebied zijn op een punt gekomen dat de ‘innovatievere’ kantoren deze op grote schaal hebben geïmplementeerd. Enkele voorbeelden zijn SBR, RGS, UBL (elektronisch factureren), data-analyse-tools, cloudtoepassingen, hulp bij cybercrime, etc. Een deel van de mkb accountantskantoren loopt achter bij deze ontwikkeling en moet de (noodzakelijke) slag nog maken. Leden verwachten hierbij van de NBA ondersteuning.

Aangezien veel toepassingen van digitalisering niet onder Standaarden vallen, is alleen de VGBA van toepassing. Deze regelgeving geeft echter geen guidance over het op vaktechnisch juiste wijze toepassen van bijvoorbeeld tools.

Bij leden leven vragen als:

- Welke voorwaarden moeten worden gesteld aan cloud computing?
- Hoe moet de elektronisch verzonden samenstellingsverklaring worden ondertekent?
- Wat mag van de accountant worden verwacht als hij data-analyse toepast?
- Waar moet de accountant aan voldoen om datalekken te voorkomen?

Welke activiteiten onderneemt de NBA om te zorgen dat de accountant zijn cruciale rol kan blijven spelen?

De NBA informeert de NBA haar leden over de laatste ontwikkelingen op bv. het gebied van SBR en RGS, zodat MKB accountants altijd beschikken over de laatste informatie om hun klanten te bedienen.

De NBA werkt, onder meer met het CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek), aan de mogelijkheid branche-informatie goed toegankelijk te maken voor de accountant. Aangeleverde informatie via RGS leidt tot benchmarkgegevens voor de accountant en zijn klant. Wanneer dit systeem goed functioneert, stimuleert de NBA het gebruik van RGS onder zijn leden.

Samen met de banken wordt gekeken naar de mogelijkheid om bijeenkomsten te organiseren over cybercrime. Om deze manier wil de NBA de leden informeren, zodat zij hun klanten goed kunnen ondersteunen.

Om de branchekennis te vergroten organiseert NBA Opleidingen branche-bijeenkomsten.

De NBA begeleidt kantoren op vaktechnisch gebied via de NBA Helpdesk en geeft publicaties uit die helpen bij de werkzaamheden in de praktijk. Zo staat een brochure 'Waardering vastgoed bij kleine ondernemingen' in de planning.

De NBA overlegt met intermediairs (zoals de Kamer van Koophandel, individuele banken, Financieringslink (FINK), e.d.) en met overkoepelende instanties (Financiële Rapportages Coöperatief (FRC), Nederlandse Vereniging van Banken (NVB), MKB Nederland, VNO-NCW) om de rol van de accountant in het digitaliseringsproces te benadrukken. Maar ook met de overheid wordt nauw samengewerkt binnen SBR Beraad, SBR Platform en werkgroepen, zodat er voor accountants werkbare situaties ontstaan.

7 | Keurmerk

Om de rol van Trusted Advisor goed te blijven invullen is het van belang dat de positie van de MKB accountant zich verder ontwikkelt. Het maatschappelijk verkeer (denk aan banken, de Belastingdienst, leveranciers, afnemers, e.d.) moet kunnen bouwen op de informatie van de MKB accountant. En de ondernemer in het mkb moet kunnen vertrouwen op de kennis en kunde van zijn accountant.

De toenemende digitalisering leidt er toe dat administraties en rapportages steeds meer automatisch tot stand komen. Tegelijkertijd verliest de jaarrekening zijn relevantie. Ondernemers willen immers niet terugkijken, maar hebben behoefte aan actuele (stuur)informatie. Het is de taak van de MKB accountant om te adviseren bij de procesoptimalisatie en de actuele cijfers te analyseren, te interpreteren en te vertalen voor zijn klant. Meer ruimte dus voor advies en coaching. Door deze ontwikkelingen verschuiven de werkzaamheden van de MKB accountant

Geborgde kwaliteit

Maatschappij en klanten moeten de MKB accountant als een keurmerk zien. Een keurmerk van kwaliteit. Dat keurmerk moet gewaarborgd worden: geborgde kwaliteit. Dat geldt voor alle werkzaamheden. De klant en het maatschappelijk verkeer maken immers geen onderscheid in de kwaliteit van de verschillende soorten werkzaamheden. Het moet allemaal 'goed' zijn.

Slechts voor een deel van het werk van de MKB accountant zijn normen opgesteld: het samenstellen van de jaarrekening (Standaard 4410). Deze jaarrekening verliest, zoals gezegd, in rap tempo aan belang. Veel meer aandacht moet uitgaan naar andere werkzaamheden: advies op basis van actuele cijfers. Deze werkzaamheden, die de toegevoegde waarde van de MKB accountant bepalen, zullen een steeds groter deel van de dienstverlening van de MKB accountant gaan uitmaken. Denk daarbij aan betrouwbare tussentijdse cijfers en deel-assurance. En andere deelgebieden worden complexer, maar zullen belangrijker worden: procesoptimalisatie en robotisering van de administratie van klanten, fiscaliteit (IB+ opdrachten), financiering (gestapeld financieren), financiële planning en andere advisering.

Om kwaliteit te kunnen blijven garanderen moeten ook voor deze werkzaamheden normen worden ontwikkeld. Niet om te komen tot nog meer regelgeving, wel om te komen tot geborgde kwaliteit. En daarmee tot het behoud van het vertrouwen in de MKB accountant; ook in de toekomst. Een toetsingsstempel 'voldoet' bij een kantoor met slechts enkele 4410-opdrachten en/of deel-assurance-opdrachten zegt immers niets over de kwaliteit van het kantoor bij de overige dienstverlening. Dat betekent dat het stelsel van kwaliteitsbeheersing breder moet worden geïnterpreteerd.

Daarvoor is het van belang dat bepaald wordt:

- a. Waaraan het keurmerk 'MKB accountant' moet voldoen
- b. Welke normen moeten worden ontwikkeld om de kwaliteit van de werkzaamheden te borgen

De Commissie MKB vraagt NEMACC om een onderzoek te doen naar beide punten. Dit onderzoek moet leiden tot praktische handvatten voor de niet-samenstellingswerkzaamheden van de MKB accountant.

Hierbij komen vragen aan de orde als:

- Hoe komt de informatie/het advies tot stand?
- Is de accountant wel in staat de cijfers te analyseren? (deskundigheid)
- Wordt in het proces voldaan aan de wet- en regelgeving? (VGBA)

Bij het opstellen van de normen wordt meegenomen dat deze ook toetsbaar zijn. Uiteindelijk zullen deze niet-samenstellingswerkzaamheden ook deel moeten uitmaken van het toetsingsproces. Pas dan kan er sprake zijn van geborgde kwaliteit. En dan kunnen klanten en het maatschappelijk verkeer vertrouwen op het keurmerk MKB accountant.

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

Antonio Vivaldistraat 2 - 8
1083 HP Amsterdam
Postbus 7984
1008 AD Amsterdam

T 020 301 03 01
E nba@nba.nl
I www.nba.nl